Çarpana ve Kolan Dokumacılığının Ortak ve Farklı Yönlerinin İncelenmesi

Öğr.Gör. Dilek Tüm Cebeci

Öz

Türk el sanatları içinde köklü bir geleneğe ve geçmişe sahip olan el dokumacılığı kültürel değerlerimizin önemli bir parçasıdır. Türk toplumunun estetik ve sanat anlayışını günlük yaşamdaki yerini en iyi yansıtan alanlardan biri de geleneksel dokumalardır. Geleneksel dokumalardan biri olan Kolan dokumacılığı geçmişi çok eski zamanlara dayanan özellikle Mısır'da başlayıp Mezopotamya'da devam eden varlığını Anadolu'nun farklı bölgelerinde ve Orta Asya'da da sürdürmüş olan, renk ve desen çeşitlikleri ile kültür zenginliği oluşturmuş bir dokumacılıktır. Dokuma çeşitlerimiz içinde yer alan Kolan dokumalar, desenin çözgüde oluştuğu gücülü dar ve şerit dokumalardır. Çarpanalı kolan dokumaları ise kartlı (plakalı) şerit dokumalardır. Her iki dokuma da temelde aynı görünmekle birlikte dokuma tekniği açısından farklılıklar göstermektedir. Günümüzde bu dokumaları üretenler ise oldukça azalmıştır. Gelecek kuşaklara aktarabilmek açısından el dokumacılığında geleneksel özelliklerin korunmasının yanında, yapılacak yeni tasarımlarla bu köklü sanatımızın yaşatılması ve geliştirilmesi'de önemli bir husus taşımaktadır. Bu amaçla hazırlana çalışmada çarpana ve kolan dokumaların tarihi, kullanılan araç ve gereçler, uygulama aşamaları ve kullanım alanları, teknik, renk, desen özellikleri farklı yörelere göre araştırılıp gerekli bilgilere ulaşılarak belgelemek, örnekler ve uygulamalar oluşturmaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Geleneksel Dokuma, Çarpana ve Kolan Dokumaları.